

Kjemikaliene fra permanentvæske og hårfarge trenger til en viss grad inn i hodebunnen og dermed inn i blodbanen, skriver **Pernille Nylehn**.

Dra meg i flettå

Haugesund, hvor jeg bor, er det 62 frisørsalonger. Til sammenligning er det knapt 30 fastleger. Og siden de fleste frisørsalonger har flere frisører, kan man nok regne med at det finnes fire ganger flere som fikser hår enn som fikser kropp.

Det er egentlig betryggende at folk ikke går like ofte til lege som de går til frisøren, men det sier også noe om at håret er viktig for oss.

JEG KJENNER ei dame med fabelaktig flott og langt hår. En gang sto mannen hennes og fiklet med en kjøkkensaks. Så tok han tak i fletta hennes og sa «nå klipper jeg den av!». Da kom det spontant fra den ellers meget tekkelige dama: «Da vil jeg heller bli voldtatt!»

Det var selvfølgelig en spøk fra mannens side, men jeg er ikke helt sikker på at hun spøkte. Håret var en så viktig del av identiteten hennes at det faktisk ville vært et overgrep å bli tvangsklippet.

OGSÅ FOR OSS med mer vanlig hår betyr håret mye. Det var ikke tilfeldig at tyskerjentene ble skamklippet den første turbulente tida etter at andre verdenskrig var over. Det var å ta fra dem kanskje det viktigste symbolet på kvinnelighet. Det var dessuten veldig synlig, så de ikke kunne skjule skammen.

Et annet tegn på at håret er viktig for kvinneligheten er at kvinner i mange kulturer dekker til håret. Det er ikke mange generasjoner siden anstendige norske kvinner aldri ville finne på å gå ut uten noe på hodet, enten det var skaut eller hatt. Blant ortodokse jøder pleier faktisk kvinnene å barbere seg på hodet og bruke parykk, så de er helt sikre på at ingen får se deres eget hår.

DET ER IKKE bare kvinner som er opptatt av hår, selv om vi nok legger igjen atskillig mer tid og

penger hos frisørene. Mange menn fortviler når de begynner å bli tynne i håret, og er villig til å gjøre mye for å få det tilbake. Nå for tida er det vanlig å rake seg helt, en enkel og demokratisk løsning. For 10-20 år siden var mer eller mindre vellykkede varianter av hentesveis et vanlig syn, og markedet for tupeer var godt (yngre lesere må kanskje slå opp ordene hentesveis og tupé ...).

DET FINNES flere sykdommer som kan ramme hår og hodebunn, bl.a. hudsykdommer som psoriasis, eksem og soppinfeksjoner. Andre sykdommer kan også gi seg utslag i håravfall eller tørt og livløst hår. Eksempler er stoffskiftesykdommer, andre hormonforstyrrelser, diabetes, og hvis man mangler f eks jern, sink, magnesium og A-, B- eller C-vitamin. En rekke medikamenter kan gi hårtap eller hårforandringer. Når man er gravid, kan man oppleve å få tykkere hår, og så økt håravfall i ammeperioden. Dette er helt normalt.

HÅRET PÅVIRKES også av hva vi gjør med det – hyppig vasking, krølling og føning sliter på håret, og ingen sjampo kan reparere ødelagt hår. Permanent, bleking og farging er også en stor belastning. Skal man forandre strukturen til håret, må man nødvendigvis løse opp svovelbindinger i håret og lage nye. Og skal man fjerne og/eller tilføre farge, må det oftest blekemidler til. Alt dette sliter på håret, og kan gi hodebunnsplager, selv om frisøren påstår at midlene er milde.

KJEMIKALIENE fra permanentvæske og hårfarge trenger også til en viss grad inn i hodebunnen og dermed inn i blodbanen, og man kan finne dem igjen i urinen etter noen dager. Det er riktignok små mengder, men neppe helsefremmende, spesielt hvis man farger håret ofte.

Pernille Nylehn er spesialist i allmenmedisin. Hun arbeider i Rehabilitering Vest i Haugesund
pernille.nylehn@kleppnett.no